

Tillämpningsanvisning med praktiska exempel för: KOMPETENSBESKRIVNING LEGITIMERAD SJUKSKÖTERS KA MED SPECIALISTSJUKSKÖTERSKEEXAMEN MED INRIKTNING MOT KIRURGISK VÅRD

Syftet med kompetensbeskrivningen är att utgöra ett stöd för specialistsjuksköterskor, vårdverksamheter, beslutsfattare och lärosäten genom att förtydliga kompetensen hos specialistsjuksköterskan med inriktning mot kirurgisk vård och hur den kan användas för att öka patientens vårdkvalitet, vårdens effektivitet och skapa en attraktiv arbetsplats. Denna tillämpningsanvisning innehåller praktiska exempel på hur kompetensen kan användas i klinik.

Tillämpningsanvisningen bidrar tillsammans med kompetensbeskrivningen till att guida yrkesrollen och säkerhetsställa den kompetens som behövs för att ge patienter och närstående en god och säker vård inom alla kirurgiska vårdområden. Detta genom att:

- Klargöra specialistsjuksköterskans kompetens och ansvar i den kirurgiska vården.
- Guida utformningen av yrkesrollen som specialistsjuksköterska i kirurgisk vård.
- Ge konkreta exempel på uppdrag som finns eller diskuteras i klinik.
- Stödja landets lärosäten i utformning, planering och genomförande av utbildning till specialistsjuksköterska med inriktning mot kirurgisk vård.

Utgår från kärnkompetenserna

Sjuksköterskans kärnkompetenser är nödvändiga för god och säker vård och är framtagna av Quality and Safety Education for Nurses (QSEN). Specialistsjuksköterskan har kompetensen att leda det kliniska arbetet på en avancerad nivå utifrån dessa sex kärnkompetenser. Specialistsjuksköterskan inom kirurgisk vård har förmågan att utvärdera befintliga strukturer och implementera nya strukturer där så behövs, för att säkerställa en god och säker vård för den kirurgiska patienten och en bra arbetsmiljö.

SÄKER VÅRD

Individ: Ha handlingsberedskap och prioriteringsförmåga vid avancerade och komplexa kirurgiska vårdssituationer och förmågan att göra en korrekt evidensbaserad, holistisk bedömning och åtgärd. Kunna identifiera och åtgärda risker mot patientsäkerhet eller arbetsmiljön.

Organisation: Arbeta med kvalitetsuppföljning och evidensbaserad vård inom den kirurgiska vården, förebygga komplikationer och bidra till en säker arbetsmiljö.

Exempel:

- Omvårdnadsrund inklusive individuell vårdplan.
- Teamrund
- Delta i arbetsmiljö/planering av tider/rutiner & kontinuitet
- Identifiera patienter med risk för komplikationer
- Undervisa i ett säkert arbetssätt som sjuksköterska för att inte utsätta patient eller personal för risker
- Delta i MJG (Markörbaserad journalgranskning)
- Leda patientsäkerhetsråd på enheten eller kliniken där patientsäkerhetsfrågor diskuteras
- Avvikelsehantering och uppföljning
- Förebygga VRI
- Sprida senaste evidens och undervisa kring exempelvis:
  - Hygienrutiner
  - Riskbedömningar
  - Mobilisering
  - KAD
  - CVK

PERSONCENTRERAD VÅRD

Individ: Planera, motivera och genomföra standardiserad och individuell kirurgisk vårdplan med utgångspunkt hos patienten som en person med en viktig berättelse, samt förmågor och resurser att samverka med i vården.

Organisation: Leda personcentrerat arbetssätt och förhållningssätt genom att utveckla rutiner, utbilda kollegor och patienter, samt samverka med andra vårdaktörer.

Exempel:

- Sprida senaste evidensen om personcentrerad vård
- Implementera personcentrerade arbetssätt, exempelvis:

- Personcentrerad överlämning (bedside)
  - Teamtavlor
  - Personcentrerad rond/Teamrond
  - Patientinformation
  - Anpassa vårdplaner och dokumentationsunderlag, exempelvis med 'Hälsoplaner'
- Implementera personcentrerat förhållningssätt, exempelvis:
    - Reflektion
    - Utbildning

SAMVERKAN I TEAM

Individ: Delta i teamarbete och multidisciplinär samverkan som överbrygger kompetenser, främjar kontinuiteten och som stärker resultatet av den kirurgiska vården avseende överlevnad, vårdtid, symtomlindring, upplevelse, delaktighet och återhämtning.

Organisation: Medverka till struktur för forum där omvårdnaden av patienten i kirurgisk vård står i centrum för tvärprofessionellt samarbete. Delta i den samhällspolitiska diskussionen i frågor som berör den kirurgiska vården och utbildningen och ta plats i debatten.

Exempel:

- Projektledning, exempelvis:
  - Teamrond
  - Teamrapport
  - Kompetensplanering (Fysioterapeut, Kurator, Dietist, Arbetsterapeut, Undersköterskor, Sjuksköterskor, Specialistsjuksköterskor, Avancerade specialistsjuksköterskor m.fl)

- Utbilda i hur teamarbete kan vara en framgångsfaktor och en förutsättning för säker, effektiv och resurssnål vård där man gör rätt från början.

EVIDENSBASERAD VÅRD

Individ: Kunna producera, omsätta och relatera nationell och internationell forskning/utveckling inom kirurgisk vård till klinisk praktik och aktivt arbeta för att öka evidensläget för den kirurgiska vården.

Organisation: Öka andelen omvårdnad som är evidensbaserad genom att medverka till strukturer för att producera samt implementera evidens av forskning, patienterfarenhet samt personalerfarenhet.

Exempel:

- Evidensbaserade vårdplaner
- Säkerställa att riktlinjer är evidensbaserade
- Leda forum för artikelgenomgångar och artikelgranskningar som syftar till att diskutera rutiner och skapa arbetssätt som i högre utsträckning vilar på evidens, exempelvis Omvårdnadsakademi eller Journal Club
- Undervisning

FÖRBÄTTRINGSKUNSKAP

Individ: Ansvara för ett aktivt kontinuerligt förbättringsarbete för att uppnå en resurseffektiv kirurgisk vård av hög kvalitet för patient, personal och organisation.

Organisation: Medverka till tvärprofessionellt kunskapsutbyte avseende förbättrings- och kvalitetsarbeten. Initiera, leda och utvärdera ett tvärprofessionellt utvecklingssamarbete inom kirurgisk vård som inkluderar patienten.

Exempel:

- Mäta och redovisa vårdkvalitet med relevanta parametrar för patient, personal och organisation
- ERAS, Palliativregistret, Senior Alert - utveckla arbetet utifrån resultatet
- Registrera och följa upp ur kvalitetsregister
- Hålla i regelbundna diskussioner utifrån artikelgranskningar för att träna förståelsen för förändringar/förbättringar utifrån ny evidens
- Implementera kultur som tillåter ständiga förbättringar och ett systematiskt förbättringsarbete
- Implementera ny kunskap på ett evidensbaserat och strukturerat sätt

INFORMATIK

Individ: Identifiera behov av information och undervisning hos patient, närstående och kollegor samt bidra till att skapa lärande miljöer.

Organisation: Aktivt delta i utvecklingen av informationssystem som stödjer kirurgiskt omvårdnadsarbete. Undervisande samtal med patient och anhörig utifrån deras behov, förmågor och resurser. Utbildning av kollegor.

Exempel:

- Identifiera, utvärdera och implementera nya sätt att dela information till och från patienten
- Skapa förutsättningar för språklig förståelse

- Utforma struktur för informationssamtal inför hemgång
- Utforma strukturerad skriven information under vårdtid och vid utskrivningen
- Utbilda i att ge personcentrerad information
- Utveckla patientinformation så att undersökningar och behandlingar blir lättförståeliga och tillgängliga exempelvis via klinikens hemsida
- Utarbeta riktlinjer för journalföring och utvärdera journalföringen
- Tillgänglighet och vårdkontakter - kontaktsjuksköterskor

EXEMPEL PÅ SPECIALISTSJUKSKÖTERSKANS FUNKTION

Funktioner inom klinik

- Patientnära vård på vårdavdelning, intermediärvårdsavdelning, traumavårdsenheter, sjuksköterskeledda mottagningar med eget eller övergripande patientansvar.
- Utbildning/handledning
- Specialistsjuksköterska i klinisk tjänst (SPIK)
- Projektledare
- Vårdutvecklare
- Evidenssäkra vården
- Avancerad specialistsjuksköterska efter ytterligare studier på avancerad nivå
- Utvecklingssjuksköterska på kliniknivå eller avdelningsnivå
- Utvecklingsledare
- Forskningsansvarig sjuksköterska
- Studentansvarig

Funktioner inom organisation

- Kirurgisk omvårdnadschef/ledare
- Vårdenhetschef
- Verksamhetschef
- Vårdprocessägare

Nationella Föreningen för
SPECIALISTSJUKSKÖTERS KOR I KIRURGISK VÅRD

- Omvårdnadsledare
- Senior handledare
- Sjukhusdirektör
- Chefssjuksköterska

Funktioner inom akademi

- Klinisk adjunkt
- Föreläsare
- Kursledare
- Kliniska studier

Efter ytterligare studier:

- Lektor
- Forskare
- Professor

Är du mer nyfiken på hur specialistsjuksköterskan i kirurgisk vård kan förbättra vården och arbetsmiljön på din klinik? Bjud in oss så berättar vi mer!

På hemsidan finns exempel på arbetsbeskrivningar och hur specialistsjuksköterskan i kirurgisk vård arbetar på olika platser i Sverige:

<https://nfsk.se/medlem/bibliotek>

VI ARBETAR FÖR ATT GÖRA SPECIALISTSJUKSKÖTERSKAN SJÄLVKLAR INOM KIRURGISK VÅRD!

www.nfsk.se

info@nfsk.se